

GÜNCE'L

Ayık Bilgi Bülteni

Yıl 2 - Sayı 15

Ocak 2009

Sevgili Meslektaşlarımız, yeni yılın ilk Günce'L Bülteni'ni eğlenceli bir konuya ayırmak istedik. Sağlıklı ve huzurlu bir yıl dileriz!

Oyun ve Oyuncak

Psikolojik Danışmanlık Eğitim ve
Grup Çalışmaları Merkezi

www.guncedanismanlik.net
info@guncedanismanlik.net

T: 0216 3807685
T/F: 0216 3807802

Çocuğunuza Oyuncak Seçerken Dikkat Edilmesi Gerekenler

Oyun, kuşkusuz çocukların gelişimi için en önemli araçlardan birisidir. Genel yanılgılardan biri oyunun çocuk için keyifli vakit geçirmesi için kullanılan bir araç olduğudur. Oyun, çocuğun eğlenirken öğrenmesini sağlayan, dış dünyayı ve iletişim biçimlerini keşfettiği bir araçtır. Bunun yanında oyun, çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve dil gelişimini de destekler. Özellikle erken çocukluk döneminde çocuk için en önemli çevresel uyaranlar oyuncaklardır. Bu nedenle çocuğunuzla oynadığınız oyunlar ve onun için aldığınız oyuncaklar onun gelişimi için büyük önem taşımaktadır. Çocuğunuza oyuncak seçerken dikkat etmeniz gereken bazı önemli unsurlar vardır.

Çocuğunuzun İyi Tanımak

Ebeveynlerin yaptığı genel bir hata çocuklarına anne-babanın ilgisini çeken oyuncakları almaktır. Bunun yerine, çocukların ilgisini çeken oyuncaklar bulunmalı ve alınmalıdır. Çocuğunuzun ilgisini neler çeker, nelerle oynamaktan zevk alır? Bunları öncelikli olarak düşünmeniz oldukça önemlidir. Bunun için çocuğunuzla birlikte zaman geçirmeniz oyun ve oyuncak tercihlerini gözlemlemeniz işe yarayacaktır. Ancak oyuncak seçimi için sadece çocuğunuzun iyi tanıdığını yanı sıra önemli olan başka etkenler de bulunmaktadır.

Çocuğunuzun Gelişimine Göre Oyuncaklar

Oyuncak seçerken çocuğunuzun fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimine dikkat etmelisiniz. Çocuğunuzun gelişim düzeyinden çok daha üst düzeyde olan bir oyuncak aldığınız zaman çocuğunuz bu oyuncakla oynarken yetersizlik duygusu yaşayabilir. Örneğin onun yaşına uygun olmayan karmaşık bir yap-boz aldığınızda çocuğunuz yaşayacağı yetersizlik duygusuyla bir daha bu oyuncak ile oynama-

yacaktır. Bunun yanında yaşadığı bu duygu nedeniyle kendine güveni de zedeleneyecektir. Öte yandan, çocuğunuzun yaşından daha küçük yaşlara hitap eden bir oyuncak aldığınızda ise çocuğunuz bu oyuncaktan çok çabuk bir şekilde sıkılacaktır, belki de oyuncak onun ilgisini hiç çekmeyecektir. Oyuncaklar çocuğun yeni beceriler öğrenmesi, öğrendiği becerileri geliştirmesi için fırsatlar sunacak şekilde seçilmelidir. Ayrıca farklı uyaranları bir arada sunan oyuncaklar ile birden fazla şekilde kullanımı mümkün olan oyuncaklar yaratıcılık ve beceri gelişiminde oldukça önemli rol oynar. Tüm bu etkenlerin yanı sıra aldığınız oyuncakların eğitsel olması da çocuğunuzun gelişimini desteklemeniz için faydalıdır. Şunu unutmamalısınız ki; aldığınız her oyuncakın eğitsel olması gerekmez. Oyuncaklar ve oyun zamanı eğlenmek anlamına gelir, bir oyuncak sadece eğlenceli olduğu için de alabilirsiniz.

Farklı Yaş Grupları İçin Oyuncaklar

0-12 aylık: Bu yaş döneminde bebeğinizin farklı duyularına yönelik oyuncaklar onun gelişimini destekleyecektir. Seçtiğiniz oyuncaklar parlak renkli, hafif ve sesli olabilir. Ancak oyuncakların sesinin çok yüksek olmamasına özellikle dikkat etmelisiniz. Çingiraklar bebeğinizin ince motor kaslarını geliştirmesi açısından faydalıdır. Bunun yanında büyük bloklar ve iç içe geçen oyuncaklar da çocuğunuzun ince motor kaslarının gelişiminde yardımcı olacaktır. İç içe geçen oyuncaklar bebeğinizin sıralama becerilerinin de gelişiminde önemli bir rol oynar. Renkli, üstünde şekiller olan yere serebileceğiniz örtüler de bu dönemde çocuğunuzun ilgisini çekecektir. Emekleme ve yürümesini desteklemek için çekme ve itme ile ilgili oyuncakları seçebilirsiniz.

1-3 yaş: Bu dönemde çocuğunuz özellikle fiziksel oyunları oynamaktan çok keyif alacaktır. Dış mekânlarda üç tekerlekli bisiklete binebilir, kum ile oynayabilir. Çocuğunuz bu dönemde top ile oynamaktan da keyif alacaktır. Yaşına uygun yapbozlar alarak çocuğunuzun zihinsel gelişimi destekleyebilirsiniz. Bloklardan kuleler, evler yapmak, ev eşyası setleri ve mutfak setleri ile oynamak, müzik aletlerini kullanarak farklı ritimler oluşturmak çocuğunuzun yaratıcılığını ve hayal gücünü geliştirmesi açısından büyük önem taşır.

3-5 yaş: Bu dönemde de bloklar ve legolar ile oynamak çocukların ilgisini çekmeye devam eder. Bunun yanında bu yaş dönemindeki çocuklar hamur ile oynamaktan ve boya kalemlerini kullanarak resimler çizmekten de keyif alırlar. Kutu oyunları (eşini bulma, basit yap-bozlar), evcilik ve tamir seti gibi oyuncaklar ve bebek evleri ile oynamak onlar için oldukça keyiflidir. Bu yaş döneminde daha fazla çizgi film seyrettiklerinden ünlü karakterlerin bebekleri ile de oynamak isteyebilirler. Onlara çizgi film karakterlerine ait oyuncakları alırken bu bebeklerin rollerinin ne olduğuna dikkat ederek almanız oldukça önemlidir. Çocuğunuzun kişiliğinin olduğu bu dönemde bu karakterlerden etkilendiği bilinmektedir. Bu yaş grubu çocuklarına farklı kitaplar ve kavramları öğrenmelerini destekleyen oyuncaklar almanız onların zihinsel gelişimini desteklemek açısından önemlidir.

5-9 yaş: Bu dönemde çocuklar hobi setleri, spor oyunları, yaşına uygun bilgisayar oyunları, matematik ile ilgili oyunlarla oynamaktan keyif alırlar. Çocuğunuzun sonunda bir hayat dersi veren hikaye kitapları almanız ve bu kitapları beraber okumanız da faydalı olacaktır. Ayrıca, neden sonuç ilişkisi ve problem çözme becerileri ile ilgili oyuncularda bu yaş dönemindeki çocuklar için alınması gereken oyunculardandır. Tüm aile beraber oynayacağınız ya da çocuğunuzun arkadaşları ile oynayabileceği kutu oyunları ise çocuğunuzun sosyal gelişimine katkıda bulunur. Kutu oyunları çocuğunuzun kurallara uyma ve uygulama, sıra bekleme gibi önemli sosyal alışkanlıkları kazanmasını destekleyebilirsiniz.

9-12 yaş: 9-12 yaşlarındaki çocuklar için özgüven gelişimi ve akranlar tarafından kabul edilmek çok önemlidir. Bu nedenle çocuğunuzun sosyal becerilerini geliştirecek kutu oyunları önemini sürdürmektedir. Bu yaş grubunda çocuklar daha karmaşık yap-bozları yapmaktan, zihinsel becerileri sınanan bulmacaları çözmekten ve bilim ile ilgili oyuncaklar ile oynamaktan keyif alırlar. Spor aktiviteleri de bu yaş grubu için önemlidir.

Oyunun Önemi

Oyun çocuklar için hayatı öğrenme, kendini ifade etme, iletişim kurma, yeni beceriler geliştirme fırsatıdır. Konuşma, sonradan kazanılan bir beceridir. Çocuğun kendini ifade etmek için sahip olduğu ana dil aslında oyundur. Bu nedenle çocuklarla iletişim kurarken oyun en önemli ve etkili araçtır.

Çocuğun yaşına ve kişisel özelliklerine göre oyun tercihleri değişebilir. Okul öncesi gruptaki çocuklar her türlü eşyayı oyuncak olarak kullanabilirler. Özellikle yetişkinlere ait olan nesnelere (anahtar, telefon, mutfak eşyaları, takılar) onların ilgisini çeker. Bu yaşlarda evcilik ile ilgili oyuncaklar, arabalar, legolar çocukların tercihidir. Bu oyuncaklar ile kendi hayal güçlerini kullanarak istedikleri gibi oyun kurabilirler. İlkokul çağındaki çocuklar ise daha çok kutu oyunlara, bilgisayar oyunlarına yönelirler, arkadaşları ile bir arada oynayabilecekleri, kazanma-kaybetme gibi rekabeti yaşadıkları oyunları tercih ederler. Gelişen bilişsel ve dilsel becerileri bu oyunları takip etmelerini kolaylaştırır.

Oyunlar gerçek hayatın bir provasası gibidir. Kurallara uymak, sıra takip etmek, yenmeyi-yenilmeyi yaşamak, başkalarının istek ve ihtiyaçlarını fark etmek ve kendi isteklerini ifade etmek çocukların oyunlar ile deneyimlediği, öğrendiği, pekiştirdiği becerilerdir.

Bazen çocuklar kendi yaşlarından daha küçük yaşlara ait olan oyun ve oyuncaklara ilgi gösterebilirler. Bu durum çocuğun duygusal gelişiminde yaşanan sıkıntıların bir ifadesi olabilir. Bu oyunlar ile çocuk geçmiş yıllarda yaşadığı ya da yaşamadığı duyguları keşfetme, yeniden yaşama ve düzenleme fırsatı elde eder.

Oyun sırasında çocuklar aslında kendi iç dünyalarını ortaya koyarak yaşadıkları sıkıntıları ifade ederler, sonraki aşama ise oyun ortamında kendi çözümleri yine kendileri bulmalarıdır. Oyun kendi başına rahatlatıcı bir etkiye sahiptir. Bu nedenle çocukların iç dünyalarını yansıtılmalarına yardımcı olacak tarzda oyun ve oyuncaklar ile oynamalarına fırsat vermek önemlidir. Oyun çocuk için yeni beceriler öğrenme ve kendini geliştirme fırsatı olduğu kadar bir paylaşım ve aktarım aracıdır.

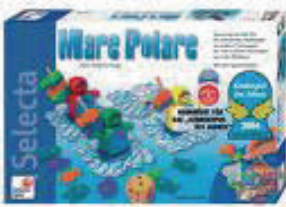
Oyunun Etkili Bir İletişim Aracı Olmasının 8 Nedeni

1. Eğlenceli Olması: Oyun doğası gereği eğlencelidir, görev ve sorumluluklardan, zorunluluklardan uzak olmandır. Oyun oynamak kendi başına eğlenceli bir deneyimdir. Çocuklar keyif aldıkları için oynarlar. Bu arada öğrenir, gelişir ve değişirler.
2. Hayal dünyasına ait olması: Çocukların hayal güçleri ve yaratıcılığı oyun sırasında ortaya çıkar ve gelişir. Oyun gerçek dünya ile ilgili olayları prova edilmesine fırsat tanırken gerçek olmadığı için tehdit edici değildir. Çocuklar oyun sırasında "mış" gibi yaparak gerçek hayatın dışına çıkarlar. Böylece olmasını istedikleri her şeyi oyun sırasında yaşama fırsatı elde ederler. Bu bazen gerçekleşmesini istedikleri, eksikliği hissettikleri bir durumu bazen de duygusal olarak onları rahatsız eden travmatik bir olayı oyun ile dile getirmek anlamına gelir.
3. Esneklik sağlanması : Her ne kadar kutu oyunların belli kuralları varsa da oyun doğası gereği esnek bir ortam sağlar. Özellikle çocukların kendi oyunlarını kurmalarına ve kendi kurallarına göre oynamalarına fırsat vermek bu esnekliğin artmasına yardımcı olur. Çünkü oyunda doğru ve yanlış, siyah ve beyaz yoktur.Örneğin filler uçabilir, tabaklar uzay gemisine dönüşebilir.
4. Motive edici olması: Oyunun eğlenceli, yaratıcı ve esnek olması onun aynı zamanda kendi başına motive edici olması anlamına gelir. Çocukları oyun oynamak için ikna etmek gerekmez.
5. Kendi kontrolünde olması: Çocukları hayatı doğal olarak yetişkinlerin kontrolünde geçer. Böyle de olması gereklidir. ancak oyun onların kendi hakimiyetlerini gösterebildikleri alandır.
6. Hareketli ve aktif olması: Çocuklar enerjiktir. Oyun ise enerjilerini aktarmalarını sağlayan araçtır.
7. Sonuca değil sürece odaklı olması: Oyun sonuçla ilgili değildir. Oyun oynamanın kendisi eğlenceli olmandır. Kazan-kaybet oyunlarında bu ilişki farklılaşsa da asıl olan oynarken eğlenmektir.
8. Görev değil istemli yapılan bir şey olması: Günlük hayat kuralları ve sorumluluklardan oluşur. Oysa oyunu ve oynamayı biz seçeriz.

Kaynaklar:

Heidi G. Kaduson Ph.D. Oyun Terapisi Seminer notları
http://www.keepkidshealthy.com/development/choosing_toys.html
<http://toys.nursery-guide.info/choose/>

GünceL'in Önerdikleri

Bu keyifli oyunda Eskimolar en sevdikleri balık çorbasını hazırlamak için balık avına çıkarlar. Yalnız çok dikkatli olmaları gerekir çünkü okyanusun bazı bölgeleri tam olarak donmamıştır ve Eskimolar okyanusa düşüp, yakaladıkları balığı kaybedebilirler. Çorba tarifini unuttuklarında ise aynalı buzuldan yardım isteyebilirler.

Nişantaşı'ndaki Peek-a-boo mağazasında bu oyunu ve bunun gibi birçok eğlenceli, eğitici oyunu bulabilirsiniz.

Adres: Valikonağı cad. Tilikcioğlu Apt.
No:90/A 34365 Nişantaşı
Tel: (0212) 343 19 20
e-mail: info@peekaboort.com

Aşş oyuncakların çocukların yaratıcılıklarını geliştirmekte önemli bir yeri var. Özellikle oyun evlerinin çocukların sosyal ve duygusal becerilerin gelişiminde etkisi büyük.

Birçok farklı aşş oyuncak yanı sıra çeşitli oyun evlerini ve birbirinden farklı aksesuarları bulabileceğiniz adreslerden biri Tayga Toys.
Adres: Sarıköşk Apt. No: 103 D
Bağdat Cad.
Tel: 0216 337 63 98

